Debreczen 1863. Nov. 22. 47. szám. Második évfolyam.

Megjelen **minden vasárnap.** Előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, három hóra 1 frt. 80 kr. **Szerkesztő és kiadóhivatal** a czegléduteczai 3. számu kaffkaházban.

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetésdij: Négyhasábos petit sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr. háromszorinál 4 kr. többszörinél vagy nagy terjedelmu hirdetésnél árleszámitás. Egyes szám ára 15 kr.

Szinügyegyleti közgyülés

1863 évi november 15-kén.

Jelenvoltak: Kiss Lajos elnöklete alatt: Farkas Ferencz, Markos Péter, Telegdi K. László, Veress László. Csanak József, Nemes Kálmán, Kacskovics Iván, Komlóssy Imre, Oláh Károly, Orbán Pető, Ármós Bálint, Fráter Imre, Kiss Sándor, Rácz György, Sárváry Elek, Handtel Vilmos, Laky Lajos, Borsos Ferencz és Kerekes József jegyző stb.

1.) Elnök Kiss Lajos a közgyüléshez intézett rövid üdvözlet után előterjesztvén, miszerint az egyleti működésre s különösen a szinügyre nézve kedvezőtlen időszak viszonyai miatt, az egyletet ujból alakitni s a tisztujitó közgyülést összehivni korábban nem sikerült: fölkéri az egyletet, hogy a választmány mult évi működésének vázlatát tartalmazó évi jelentés meghallgatása után a tisztviselők s választmányi tagok megválasztása iránt intézkedni sziveskedjék. Mely elnöki előterjesztés folyán emlitett évi jelentés fölolvastatott, (l. „Hortobágy" 46. sz.)

A közhelyeslással fogadott évi jelentés fölolvastatása után, az elnök ugy maga, mint tisztviselő társai s a választmány nevében az egyletnek irányukban nyilvánitott bizalmaért köszönetét nyilvánitván, miután az alapszabályok értelmében szervezett tiszti állomásokat üresedésbe jötteknek s a választmányt fölszólatottnak nyilvánitá, elnöki székéről a közgyülés szives ragaszkodását tolmácsoló éljenzések között eltávozott.

2.) Farkas Ferencz egyleti tag fölkiáltás által fölkéretvén, hogy a választási eljárás vezetését korelnök minőségben elvállalni sziveskedjék: a közkivánatnak engedve elfoglalja az elnöki széket s fölhivja a közgyülés tagjait, hogy az elnöki, jegyzői és pénztárnoki állomás betöltése s a választmány ujbólalakitása tekintetéből jelöltjeik nevével ellátott szavazó-lapjaikat átadni sziveskedjenek.

3.) A szavazatok beadása s fölolvastatása után a mutatkozott végeredmény s a választást el nem fogadhatott némely tagok vonakodása folytán szükséges kiegyenlités alapján a tisztviselők s választmányi tagok következőleg megállapitott névjegyzéke rendeltetett jegyzőkönyvbe igtattatni: elnök Csanak József, jegyző Kerekes József, pénztárnok Handtel Vilmos; választmányi tagok: Ármós Bálint, Borsos Ferencz, Farkas Ferencz, Fráter Imre, Kacskovics Iván, Kiss Lajos. Kiss Sándor, Komlóssy Imre, Komlóssy Lajos, Laky Lajos, Markos Péter, Molnár György p. t. Nemes Kálmán, Oláh Károly, Orbán Pető, Rácz György, Sárváry Elek, Simonffy Imre, Simonffy Sámuel p. t. Szabó Bálint, Szepessy Gusztáv p. t. Telegdi K. László, Uray József p. t. Varga Lajos p. t. Veress László.

4.) A tisztujitási eljárás befejeztével megválasztott elnök Csanak József az egyleti tagok szivélyes üdvözlése közben elnöki székét elfoglalván, miután a nyilvánult bizalomért maga és megválasztott társai nevében köszönetét nyilvánitá, egyszersmind azon reményét fejezte ki, hogy ezen egyletet, — mely aránylag valóban csekély anyagi eszközökkel rendelkezve, már eddig is kielégitő eredményt birt fölmutatni, — kedvezőbb viszonyok közt el nem maradható tömegesebb pártolás azon szilárd helyzetbe és virágzó állapotra fogják segiteni, mely — tekintve tisztán magyarajku népes városunk értelmiségének nagyszámát — egyletünk első alakulása alkalmával elérhetőnek látszott és amelynek elérésére — ha hivatásunknak megfelelni ohajtunk — minden erőfeszitéssel törekedni erkölcsi kötelességünk, és hogy ezen remény valósulása minél hamarább bekövetkezzék, fölkéri az egylet tagjait, hogy a működő választmányt nehéz napjainkban az egylet helyzetének szilárditására, — a viszonyok biztosan s közel jövőben remélt kedvezőbbre fordultával pedig működési körének szélesbitésére irányzandó jóakaratu törekvésében egész erélylyel támogatni s a kitüzött czél megközelithetését lelkes közreműködésökkel megkönnyiteni, hazafias kötelességünknek ismerni sziveskedjenek.

5.) Szóba hozatván, miszerint egyleti ügyeinknek a közel mult év folytáni czélszerü vezetése, a szigorú anyagi helyzet daczára is oly kielégitő sikert eredményezett, melytől az elismerést megvonni nem lehet, közakarattal elhatároztatott, hogy Kiss Lajos tagtársnak, mint az egylet volt elnökének, az egyleti teendők erélyes vezetése körül tanusitott fáradhatlan buzgalmáért köszönet nyilvánittassék — s a fölmutatott siker kivivása körül szerzett érdemei jegyzőkönyvbe igtattassanak.

6.) Előterjesztetvén miszerint Borsos Ferencz volt pénztárnok mult évi számadása számvevőileg már átvizsgáltatott:

Telegdi K. László és Nemes Kálmán tagtársak megbizattak, hogy ezen számadás felülvizsgálását mielőbb teljesitvén, a vizsgálat eredményére vonatkozó s netalán észrevételeiket tartalmazó előterjesztésüket annak idejében a kormányzó választmánynak átadni sziveskedjenek.

7.) Szóba hozatván, hogy az egylet évenkinti ujból alakulása különösen azon körülmény által van tetemesen megnehezitve, miszerint a szétküldözött aláirási-ivek a kitüzött határidőre vissza nem küldetnek s gyakran megtörténik, hogy az egyleti év lejártával ujból szerkesztetni szokott névjegyzékből oly tagoknak is ki kell hagyatniok, kiknek az ügy iránti kiváló előszeretete s buzgalma köztudomásu dolog és akiknek visszavonulása, tekintve a tagdij figyelmet sem érdemlő csekélységét, sértés nélkül fölsem is tehető: azon gyakorlat érvényesitése lőn közakarattal megállapitva, hogy az egylet jelenlegi tagjai közül mindazok, kik a legközelebbi ujbólalakitás alkalmára idejében szétküldendő aláirási-ivek kézbesitésétől az egyleti uj év első napjáig visszavonulási szándokukat az elnöknél határozottan be nem jelentendik: hallgatólagos további kötelezettséget vállalt egyleti tagokul tekintessenek s mint ilyenek az ujból szerkesztendő névjegyzékbe bevezettessenek. — A választmány pedig megbizatik, hogy ezen rendelkezés méltányos keresztülvitele tekintetéből annak idejében intézkedjék, hogy jelen határozat tartalma a szétküldendő aláirási-ivekre vezettetni szokott felhiváshoz függesztendő külön záradékban, egyletünk minden tagjának tudtul adassék. — Ugyszinte fölhivatik a választmány, hogy ugyanez alkalommal arra is figyelmeztesse az illetőket, hogy egyszermindenkorra fizetendő alapitványi összeg letétele mellett, — mely azonban 20 frtnál csekélyebb nem lehet — mint alapitótagok az egylet kötelékeibe állandóul beléphetnek.

8.) Miután az egylet ujbólalakitását nehezitő akadály elháritását illetőleg jövőre nézve kellő intézkedés történt, hogy a multra nézve is el legyen enyésztetve azon aggodalom, mintha a volt tagok némely részének kimaradása nem részvéthiány, hanem feledékenység miatt történt volna, megbizatik a választmány, hogy a mult évek közül még be nem lépett tagok s a közügyek iránti figyelmökről ismeretes egyéb ügybarátok közt, mielőbb egyletünk ügyének fölkarolására buzditó felhivást köröztessen.

9.) Miután illő, hogy azon vidéki tagok, kik egyletünk czéljai elömozditására alapitványtétellel áldozatot hoztak — ügyeink mibenlétéről értesittessenek: elhatároztatott, hogy a „Hortobágy"-nak a választmány évi jelentését tartalmazó száma, részökre az egylet költségén megküldessék.

10.) Miután Illéssy György ur a szerkesztőségtől visszalépett s a különben is a szerkesztőségi szálláson elhelyezett egyleti könyvtárnak megőrzése és kezelése legczélszerübben a szerkesztőre bizható, jelenlegi szerkesztő Sárváry Elek választmányi tag, a könyvtárnak leltár melletti átvételére s további kezelésére megbizatik.

11.) Az egyleti vagyon biztositása tekintetéből fölkéretik a választmány, hogy az uj könyvtárnoknak s az ujonnan választott pénztárnoknak bevezetése s különösen az alapitványi összegek ügyének tisztába hozatala s kamatozólag elhelyezése iránt mielőbb intézkedjék.

12.) Jelen közgyülés jegyzőkönyveinek meghitelesitésére az elnökkel együtt Ármós Bálint, Farkas Ferencz és Komlóssy Imre tagtársak kiküldetnek.

Kelt mint fentebb.

Kerekes József
egyleti jegyző.

Egy valóságos példa arranézve: hogy az ember a krumpliföldön is lehet boldog.

(Vége.)

Eközben, valami nyöszörgéssel párosult szitkozódás üté meg füleimet, melyből világosan ezt lehetett kivenni: „egye meg a . . — megmondta, hogy micsoda, de biz én elfelejtettem — ezt a Ropogit, árkával együtt, ki nem tudok belőle kapaszkodni, ez a krumpliszár is a kezembe szakadt!"

No fiu! godolám magamban — meg lesz már a kalap, elveszem én ettől, ha mindjárt szentül kukorikol is, — csak fogjuk el; ez ugylátszik, krumplira éhezett, — dehisz mindj' adok én neked, csak haza bird.

. . Megállj krumplirabló! — kiáltók az én megijedt emberemre. — Persze, hogy el sem tudott volna szaladni.

— Isten hozta kedves csösz! jöjjön kend, segéljen, — az isten is megáldja kendet!

— De nem ugy van az hallod! tudom, hogy a krumpliszagra jöttél, azért tehát már most add meg magad, mert mindjárt keresztülpukkantalak ezzel a kölyökágyúval.

— Ne bolondoskodjék kend csösz! tudja meg: hogy én a járásbeli főszolgabiró vagyok, ki kocsistól belefordultam ebbe a kentek árkába, azért tehát ne feleselgessen kend, hanem segéljen kihúzni mert olyan 25 . . . . garast adok kendnek, mint annak a rendje.

— Főszolgabiró? hogy lenne az ur főszolgabiró, hát hol látott az ur főszolgabirót árokban? Dejsz' engem bolonddá nem teszesz ecsém! hanem azt mondom, hogy add meg magad s add ide zálogban a kalapot meg a gubát, — mert az enyimet ugyis megette valami.

— De mindjárt kendet eszi meg valami, csak ne segitsen, aki erre meg amarra!

— Aztán meg ne igen kendezzen kend engem, mert ha nem tudja kend, hát tudja meg kend, hogy én provisoris csősz, de definitiv jogász vagyok. Érti kend!?

— Jogász? micsoda jogász? hát hol látott kend jogászt, krumpliföldön, bolond ember! éjnek idején, egy szál vászonban?

— De hát igazán szolgabiró az ur?

— Az hát.

— Szóljon hát valamit diákul.

— Mensa rotunda, scammum latum, servus fidelis..

— Bene! most már kihuzom az urat, — ugyis épen ennyi diáktudományom huzott ki egyszer engem is, — a secundából. Jöjjön tek. ur! fogja meg a puskám végét.

— De hátha elsül.

— Arról már jótállok, hogy nem.

. . . . . .

. . Ah! örvendek, hogy van szerencsém!

. . Részemről a szerencse!.. De már most a leányomat is segélje ki ön kérem!

— Micsoda? hát leánya is van a tek. urnak?

— Van, még pedig szegény, ő is az árokban van.

— De már azért magam lemegyek.....

. . . . . .

. . Alázatos szolgája jó estét kivánok! Hát bele tetszett az árokba esni?

. . Belefordultunk.

. . . Hm. hm! legyen szerencsém tehát a nyakamba... tessék belefogózni s mindjárt helyben leszünk.

. . . De olyan nagyon ismerős hangja van önnek.

. . . Megvallva én is annak találom a nagyságát.

. . Én Mákos Miczi vagyok.

. . Má.. má.. mákos?!!

— Kérem! egyszer Mákos és nem kétszer.

— Nagyság! az én örömem határtalan mély, mint ez árok: tudja meg, hogy én: Laska Teofil vagyok..

— Mit! mit kell hallanom? ön az? szent ég! kedves Filkóm! mily öröm ez: önt viszontláthatni!

— Igazitsa meg magát szép Miczikém, nem látjuk egymást, csak tapogathatjuk. És most, miután atyja kiadta nekem egyidőben házuktól az utat: im ezennel fogadja forró eskümet, mikép tőlem többé soha el nem választja semmi. Igen Miczi, ön nőm lesz s ezennel megkérem szép kezét — atyjától..... Tek. szolgabiró ur! szolgabirró ur! nem halljа?! hé ni!.. urambátyám!

. . No mi az ördög?! hát miért nem jönnek föl már abból a curtiusi kriptából?

— Tudja meg urambátyám! hogy én vagyok az a Laska Teofil, kit urambátyám ezelőtt két évvel eltiltott a házától, mármost tehát itt, ezen a szenthelyen megkérem Miczi kisasszony kezét, mit ha megtagad: föl nem viszem a kisasszonyt, hanem ezen árkon végig bujdosom vele a római sánczokig, — melylyel ez öszköttetésben van, — ott aztán boldogok lesztünk.

— Jól van édes öcsém! de hozd föl előbb a lyányomat s majd csak idefön alkudjunk.

— Niksz-nucz! semmi alku; tessék szólni szaporán mégpedig igennel, mert különben én mindjárt leányrabló leszek.

— Jól van jól, csak jertek föl!

. . . . . .

. . No hál' istennek! idefön vagyunk: jöjjön Miczi, térdeljen ide mellém az árokpartra s mig atyja áldását ki nem nyertük, föl nem kelünk innen, — vagy plane visszamegyünk.

— Már édes öcsém! hol láttad azt, hogy leányt ilyen modorban kérjenek? aztán meg én azt sem tudom, ki fia vagy, miesoda nácziója ember, van-e valami vagyonod, miből eltarthasd a feleségedet és a többi?

— Ugy tessék megérteni a dolgot, hogy én Ropogi bátyámnak örököse vagyok s ez a föld, — melyet ideiglen csöszi-felügyeletem alá helyezett, minden krumpli beruházatával együtt az enyim. Itt pedig teremni fog 1000 véka krumpli, — tehát ne tessék minket félteni az éhelhalástól.

— Jó öcsém! ha lyányom is akarja, hát isten neki; öltözzél fel rendes ember módjára s gyürüváltásra szivesen látlak hozzám.. holnap.

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Jelzet: G485; Z6061

— Köszönöm szépen kedves apám! de hogy bizonyosabb legyek a dologban: — Miczi kisasszony! szíveskedjék foglalóul id'adni ezt az ujjacskáján levő gyürűt s mivel semmi sincs nálam ebb' az állapotomban, mit viszonlag adhatnék más, mint ez a csőszipuskám — mely köztünk legyen ...dva, valóságos „revolver“ im fogadja drága angyal! j e g y b e n tőlem ezt, — mig holnap alkalmasabb eszközzel kiválthatom.

— Csak tartsd meg öcsém! Amint mondám: holnap szivesen látlak; most pedig vezess ki minket az utra, kocsimat segéld fölemelni; — s ebédre várunk Szárcsaházára, bátyáddal együtt.

. . . . . .

. . Az én kis reménybeli feleségemet a rendbehozott kocsira fölemelvén, boldog szomorúsággal búcsúztunk egymástól, — már amint ez szokás a mátkáknál....

* * *

. . Palotámba visszatérve, lefeküdtem; dehogy tudtam volna alunni. Azonban a várvavárt reggel megérkezvén, Ropogi bátyám is kibotorkázott hozzám.

— Szervusz te! árvamegyei ananászpásztor!

— Jó reggelt bátyám!

— Te te! mi lelt téged te, hol a kalapod, gubád?

— Biz azt bátyám! Mákos szolgabiró el-konfiskálta tőlem az éjjel, adóhátrányban.

— Kicsoda te?

— Mákos.

— Mákos?

— Mákos.

— Tán valami erősvizet nyeltél le te öcsém! amit köznyelven v a t k á n a k hínak?

— Nem nyeltem biz én, hanem még a puskám is oda van.

— Micsoda te?

— Puska.

— Puska?

— Puska.

— Hát az hova lett te?

— Azt meg od'adtam a lyányának j e g y b e.

— Jegybe?

— Jegybe.

— Tán valami menyétjelenésbe estél te ecsém! Elment a te eszed Teofil! ugy kezdem obszerválni.

— Nem ment m é g, hanem ma délután okvetlen el fog m e n n i.

— Hogyhogy?

— Hát csak ugy, hogy m e g h á z a s o d o m ma délután s aztán örömemben nem állok jót az eszem summájáról.

— Dehát beszélj már egyszer józan ember módjára öcsém!!

. . . Ezzel elmondtam az egész históriámat, mely Ropogi bátyámnak annálinkább tetszett, mivel épen Miczit akarta velem elvétetni s a kezdetben elhallgatott krumpli árát evégből volt hajlandó nekem vallományozni.

Ily gyönyörüen találkoznak az ember sorsának utai.

Délére Szárcsaházára kocsiztunk, hol már az én b o l d o g s á g o m, messzelátócsövön leste érkezésünket. Persze szivesen láttak. Lyányosháznál ne látnák szivesen a kérőt! — Az apa csakugyan nekem adta Miczimet — ki még maig is feleségem, az isten áldja meg! — S olyan helyre menyecskét teremtettem belőle, hogy még...! Csak azt nem szeretem én, — nem tudom más igy van-e vele? — hogy anyi sok j ó b a r á t látogatja a kuriámat — s rendesen akkor, mikor épen vadászni vagyok. — kikről nem tudom egész bizonyossággal, hogy e n g e m keresnek-e olyan nagyon, vagy a feleségemet? de hisz' majd utána nézek én! Azonban mégis jobb lenne tán ha e l é b e, és nem u t á n a — néznék?!

* * *

(Kérem a t. olvasót meg ne botránkozzék. Nem én velem történt e dolog, dehogy történt; én még maig is nőtlen ember vagyok. Én csak ugy irtam le egy barátom szájavallása után.)

B o d o s s y P a l i.

DEBRECZENI HIRMONDÓ.

❑ Mult vasárnap tartá N a g y Jakab tilinkóművész érdekes hangversenyét a pétertiai szinházban. A müsorozat következő volt: 1.) „Repülj fecském“ és „Katicza csárdás“ szerzette s előadta kókusfa-tilinkón, hegedükisérettel a hangversenyző. 2.) „Hátszegvidéki román duda“, puszpáng furulyán, ugyanattól. 3.) „Előre“ szavalmány Tóth Kálmántól szavalta (volna, ha lehetendett) egy mükedvelő. 4.) „Velenczei karneval“ saját készitmény bodzafa-tilinkón, a hangversenyző. 5.) „Egyveleg“ p r i m a és t e r t i a két hang egy lélekzettel; saját szerzemény és találmány furulyán. 6.) „Népdalok“, furulyán előadva a hangversenyző által. 7.) „Az őrült“ Petőfitől, szavalta Biró Antal ur. 8.) „Nem szól a tilinkóm elhasadt“, — „Cserebogár“ — és „fülemile-csárdás“ szerzette és előadta kókusfa-tilinkón Nagy Jakab. 9.) „Hunyadi-induló.“ — Ez érdekes hangversenyből azon meggyőződést szereztük, hogy Nagy Jakab — egy azok közül, kik e hálátlan zeneműszeren a lehető tökélyt mutathatják föl s kire elmondhatjuk, hogy átlépett a pásztori zenészet r u b i c o n-ján. Sajnos, hogy csak igen kis közönség előtt mutathatá be művészi tehetségét. Legközelebb a külföldön teend körutat.

❑ A „G y ö r i K ö z l ö n y“ f. hó 15-iki számában e sajátságos sorokat olvastuk: „Reszler István szinigazgató urnak kértére, van szerencsénk a közönséget értesiteni, hogy a „Hortobágy“-ból átvett azon hir, miszerint társulatával városunkat elhagyni készül s már f. hó 21-kén Debreczenben akar fellépni, valótlan és toll hibából eredhetett. Ellenkezőleg Győrött még a hatmadik bérletet is megakarja nyitni stb.“ E k ö z l e m é n y följogosit minket arra, hogy saját igazolásunkra, Reszler urnak f. hó 5-éről kelt „e l ő l e g e s é r t e s i t é s“-éből pár sort ide igtassunk. „Mély tisztelettel van szerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni, miszerint 1863. nov. 20-án opera, operette és népszinmü társulatommal sz. kir. Debreczen város kebelébe visszaérkezendő levén, a téli szini idényt ezen hó 21-én megkezdendem.“ Megemlithetjük még azt is mikép pár nappal később egy másik falragaszon nyilván olvasható volt, hogy a téli szinidény f. hó 21-kén a „Menekültek“ czimü uj franczia szinmüvel kezdetik meg.

** V a r g a Ferencz jeles fiatal épitészünk, — kinek Berlinből való visszatértéről, lapunkban nemrég emlékeztünk — az épitőmesterségnek városunkban önállólag leendő folytathatása és gyakorolhatására, a szükségelt hatósági engedély kiadatott. E derék épitészünk épitészeti magasb ismereteiről szép tanuságot tesznek azon — hazai és külföldi több müegyetemben nyert tanulmányai — s az ország legjelesb épitészeinél érdemelt kitünő bizonyitványai, melyek mellett a közönség figyelmébe való bővebb ajánlgatás feleslegessé válik. — Épitészeti dologról szólva, mindannyiszor fölmerül lelkünkben azon ohaj, vajha városunkban is alakulna már egyszer s z é p i t é s z e t i b i z o t t m á n y, melynek egyetlen jól rendezett városból, sőt községből sem szabadna hiányoznia. Ha valahol, ugy városunkban érezhető leginkább e hiány, melynek pótlása az égetőbb kérdések sorába tartozik.

❑ A s z i n ü g y e g y l e t f. hó 15-iki választmányi ülésének egyik főbb tárgyát képezé Reszler I. szinigazgatónak f. évi nov. 12-ről kelt folyamodványa, melyben előadván, miszerint ismerve közönségünk azon szigoru helyzetét, melybe a jelen év sujtó csapásai folytán jutott, egyik t elyről a másikra utazgatással szándékosan halasztotta a téli idény megnyitását. Azonban ezen — a közönség könnyitésére irányzott utazgatás tetemes költségei folytán saját helyzete lőn elannyira megnehezitve, hogy most már, sem a társulati tagok részére biztositott fizetésnek 1200 frtra szaporodott hátralékát, sem az ideköltözés jelentékeny költségeit fedezni nem képes, ezen kétségbeejtő állapotában teljes bizalommal folyamodik a választmány áldozatkészségéhez, kérvén, hogy aláirás utján szerzendő kölcsönből részére 2000 frt előlegezést eszközölni sziveskednék, lekötvén ez összegnek törlesztés utján való biztositására a négy első bérlet jövedelmét s a t. városi tanács által netalán nyujtandó hatósági segélyezést. — Mélyen érzi ugyan a választmány, hogy ily rendkivüli időszakban, midőn a csapások hosszú sora által előidézett közinség a szinészetre is sulyosodik, ezen — boldogabb időkben is kevés anyagi előnnyel biztató pályán működő egyének szigoru helyzetének lehető könnyitésére közreműködnie erkölcsi kötelessége s ép ezen kötelessége érzetében kimondja, hogy amit egyes tagjai e nehéz föladat megoldása körül társadalmi uton lendithetnek, mindezt megtenni kedves kötelességöknek ismerendik. Azonban, mivel mint testületnek, szinügyi hivatásán kivül, polgári kötelmeivel is számot vetni — s a szigoru helyzetében lehangolt közönség érdekeire is méltányos figyelemmel lenni szintoly mulaszthatlan kötelessége: sajnálkozással kell kijelentenie, hogy e kezdeményezése vagy befolyása nélkül tervezett szinidény alkalmával — nehogy a testületi föllépés által előreláthatólag előidézendő elkeseredés, a mostani viszonyok közt várható részvétre is káros visszahatással legyen, — a szintársulat sorsa biztositására alkalmas kezdeményezést, kedvező anyagi helyzetnek örvendő egyes ügybarátoknak átengedni s különösen a kért kölcsön létrehozására szükséges lépésektől tartózkodni annyival tanácsosabbnak s czélszerübbnek látja, mert az egyl. pénztár igen csekély készletéből, ezen kölcsönhez, maga részéről különben sem járulhatna s ez okon a kölcsönből adandó előlegezést, sem anyagi sem erkölcsi jótállással biztositani képes nem lehetne.

❑ Folyó hó 14-én tartatott meg városunkban azon értekezlet, melyre, a csatornázás ügye iránt érdekelteket I v á n k a Imre ur, előleges tanácskozmányra egybehivta s melynek tárgya volt: Debreczen alá, csatorna által vizet vezetni és ezáltal a felső és alsó Tiszával, a Körösökkel, Dunával és Drávával összekötni. Előadván I v á n k a Imre ur, miszerint egy amsterdami ipar- és hitelintézet, felsőbb jóváhagyás után, hajózható nagy csatornát szándékozik épittetni, mely a Tiszából T i v a d a r nál vevén kezdetét, S z a t m á r - N é m e t i n é l a Szamossal egyesülvén és alább a Kraszna vizét is átvágván, a Kraszna és Ér-völgyén, a Berettyó és Körösök rétjein, az uj berettyó-csatornával párhuzamosan menve, G y o m á n á l a Körösbe szakadna és innen a szabályozott Körös medrében folytatná utját tovább. — E nagyszerü vállalatot, az emlitett német-alföldi társulat, a csatorna által érintendő vidékekre nézve a legnagyobb sikerrel ohajtván kivinni, — továbbá tájékozása és a vállalatnak reája nézve is nyereséges voltáról meggyőződést szerzendő, szólittatott föl a többi érdeklett nagyobb vidéki város közt Debreczen város is. Ez értekezleten szép számmal megjelent érdeklettek által: a város, a jog, ipar és kereskedelem, böven volt képviselve. — A nagy csatornának, — akár annak felsőbb részén kezdve, akár pedig egy — Nagyváraddal Pocsajon keresztül, — egyenesen Debreczennel leendő összeköttetéséről levén szó: városunkra mindkét esetben hasznos és előnyös csatorna kivitelét az egybegyültek elvben elfogadták; a jelen volt polgármester ur pedig megigérte, miszerint a vezetendő csatorna hol és mily költséggel leendő készitésének kipuhatolása végett megkivántató mérnöki elömunkálatokra szükséges pénzösszeget, — az idei költségvetés már elkészülvén, — a magas kormányszékhez kérelmezőleg felterjeszti. — Ez előleges értekezlet után, meggyőződhetvén afelől, hogy a kérdéses vizi munkálatok eszméje városunkban viszhangra lelt s érett megfontolás után a közohajtással találkozott: nem mulaszthatjuk el amaz előnyöket futólag elsorolni, melyek a czélszerüen készitett vizi csatornával járnak, — feltéve azt, hogy a csatorna, vizben szükséget nem szenved. — Mig a vasut keresetforrásai kizárólag a szállitások: a vizi csatornának hasznai, különösen vidékünkön a termékek s egyéb tárgyak sokkal olcsóbb, jutányosb szállitásán kivül, öntözés, szikkasztás és erőművek (malmok, kallók stb.) hajtása, melyeknek ipar, gazdászat és kereskedelmünkre kiható nagy horderejéről két kedni nem lehet, s ennélfogva ohajtva tekintünk a csatornázás üdvös nagy munkája mielőbb megkezdésének elébe.

** A pesti n e m z e t i s z i n h á z n á l „a d e b r e c z e n i b i r ó“ czimü 3 felvonásos uj dalmü került szinre. Zenéjét szerzé Böhm. A történet 1668-ból van véve, amikor B a j i k András uram volt Debreczennek főbirája.

** A napokban a vasuti indóház melletti sétányon a gyomai postamester pisztolylyal vetett életének véget. Öngyilkosságának okát abban keresik, miszerint az illető postai pénzekből 2000 frtot sikkasztott el.

= Tisztelettel kérem azon főméltóságu, főtisztelendő és tekintetes uraságokat, kiket a debreczeni zenede gyarapitása czéljából levélbe zárt fölhivással választmányunk nevében alázatosan megkerestünk, hogy az aláirási iveket, posta fordultával a debreczeni zeneegylet elnökségéhez bármily eredménynyel visszajuttatni méltóztassanak.

F a r k a s F e r e n c z
a debreczeni zeneegylet elnöke.

(Beküldetett.) A helybeli ref. főiskola javára, a folyó novemberhó 11 s 12-ik napján, szab. kir. Debreczen város kebelében végbement kéregetés alkalmával gyült 1.) é l e t n e m ü e k: *a.* tengeri (csős) 26 véka. *b.* különböző életnemüek vegyitéke 1 véka, *c.* tiszta buza 6 köböl egy véka, *d.* kétszeres élet 28 köböl egy véka. 2.) f a g y g y u g y e r t y a: 18 font. 3.) p é n z: 493 frt 9 kr o. é. beértve ezen összegbe a szolgagyermekek számára különös kijelöléssel ajándékozott 15 frt kegyes adományt is. Mely ezen, helybeli ref. főiskolánk irányában a jelenlegi sulyos időviszonyok közt is kitüntetett buzgó segedelmezési részvétére, a nemes szivü minden rendü, rangú és hitfelekezetü jóltevőknek hálás köszönetét nyilvánitja, — Debreczen 1863, nov. 16. — a helybeli ref. főiskola igazgatósága.

(Beküldetett.) Már több izben tiltatott meg s legközelebb, a mult évben nyomott hirdetés által is tudtul adatott a lakosságnak, hogy az utczákra hizó sertéseket kibocsátani nem szabad; — de mindezen rendeletek daczára, máig is akadnak részint házi gazdák, részint csak lakók, kik hizóikat ugy a nagyobb mint kisebb utczákon keresztül, a város végeig s onnan visszahajtogatják; minek káros következése — az utczák felduratását nem is emlitve, — hogy a gyalogjárdákat bemocskolják, amellett a legfehérebbre meszelt házak falait is bekeverik sáros oldalaikkal. Kéretnek az illetők e rendetlenség mielőbb meggátlására.

VIDÉK.

⊙ Kölcsey Ferencz emlékszobrát Szathmáron a jövő julius hóban ünnepélyesen leplezendik le.

** Z s á k á n (Biharmegyében) nőegyesület alakult, mely a jótékonyság gyakorlását tüzte ki föladatául. Szép dolog, midőn oly kis helységben is mint Z s á k a akad annyi lelkes hölgy, mennyi ily egyesület alkotására megkivántatik.

* Csongrádmegyében a jövő tavaszszal az országutaknak élőfákkal szegélyezése a megye egész területén foganatba vetetik. Üdvös intézkedés, melynek mielőbb követése alföldünk több faszegény megyéjében kétségenkivül életszükséggé vált.

** A h a j d u k e r ü l e t b e n tavasz óta pusztitott keleti kór, a juhokat kezdi tizedelni.

KÖZÜGYEK.

** A magyar kereskedelmi bank azon kérvényére, hogy magyar értékpapirokra is kölcsönözhessen, illető helyről kedvező válasz érkezett.

⊙ A csikszéki székelyek 5900 véka rozszsal segélték az alföldi szükölködőket.

** Azon szőllőtulajdonosok, kik a m a g y a r f ö l d h i t e l i n t é z e t h e z kölcsönért szándékoznak folyamodni, figyelmeztetnek, hogy a szőllőbirtokra kivánt kölcsönöknél, a kérvények rendes felszerelésén kivül, a jelzálogul ajánlott szőllő vételárának hiteles kimutatása — s ahol ez nem lehetséges, az illető községnél létező adásvevési följegyzésekre alapitott birói becslés beadása szükségeltetik. Továbbá arra is figyelmeztetnek érintett szőllőtulajdonosok, hogy a szőllőbirtokok az alapszabályok 126—141 §§-aiban foglalt kedvezményekben, természetnél fogva nem részesülhetvén fizetési mulasztás esetében irányukban végrehajtás utján az elárverezés alkalmaztatik.

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára
Jelzet: G485; Z6061

Vámbéri Arminhoz.

1.

Fordul a föld nyugotról keletnek
A folyók is mind felé sietnek,
De az ember mind nyugotra vágya,
Amióta ég a napvilága; —
Ásiából jött át Európába
Európából ment Amérikába. —
És talán csak a magyar sohajta
Néha viszsza; mert fájt szive rajta,
Hogy nagyrésze édes nemzetének
Ásiában ott maradva élnek, —
Ő pedig itt tényén szép honának
Csillagává lett Európának; —
Mennynek szentje lett már több királya
S mind a poston-czimet vett magára,
S oly tényt szerze Nagy Lajos felette,
Hogy Európát fénye felvetette. —
Mátyás — fénye magyarok honának,
Fénye tükre fényes századának —
Ismeré még őseink hazáját
Ásiának e szent ősi táját
Nagy Magyarhont, hol fajunk diesőség
Ős erény s hit édenében élt még. —
Hajh! de később, bününknek miatta
Ezredéves fényünk meghanyatla
S hogy sötétség terjedt el fölöttünk:
Elveszett az ismert ut közöttünk,
Rajta a sok sok felejtett évek
Éjén fúvek, fák, dagok növének,
S a két testvér immár össze nem jár
S rólok hirt még a madár se' hoz már.
Bár támadtak buzgó szivű hősek
Akik a nagy utra elmenének.
Hajh de, hajh de! akik elmenének
Soha hozzánk vissza nem jövének;
Vagy ha jött, ugy értesite minket:
„Nem lelém meg édes véreinket!"
Elment Ótó, Július, — de semmi
Jó credményt nem tudtak kivinni.
Elment Máté, ugyde vissza nem tért
Csoma szinte elment, s vissza nem tért. —
Régulink is éjszakot bejárta,
Véreinket ám ő sem találta.
Jerneink is — égvén keble e szent
Lánghevétől, — im Atilközig ment,
S hirüladta: — s tudni ezt mi fájó! —
Jászvásáron tiltva a magyarszó. —

* * *

Óh én kedves édes Engürüszim!
Jó Vámbérim hős Resid efendim!
Szent a hét szám keleten, s te épen
Hetedik vagy, akinek szivében
Vágy gyuladt föl bármi vészeken át
Felkeresni ősink hazáját.
Régi fény és régi szép diesőség
Hű fiakban ólthatatlanul ég,
S a fiak ha hűtlenül felejtik:
Régi s uj fény egyaránt kialszik. —
A magyarfény oly volt Ásiában
Mint dicső nap fénylő láugsugárban,
Hét sugára, ősink valának
Kik hármashalomra eljutának.
Mily dicsőnek s nagynak kelle lenni
Mely ily hét sugárt tudott lövelni?
Mely Szeren oly áldomást csinála
Hogy nem volt, s nincs szebb még most se' nála. —
Nincs, s nem is volt meddig a nap eljár!
Hajh! pedigben ezred éve immár! —
Óh én kedves édes Engürüszim,
Jó Vámbérim hős Resid efendim!
Légyen isten lépteid vezére
Hogy bejuthass ősink tüzhelyére,
Ahol a magyarok istenének
Ősi hangon zeng tán még az ének!
Szent Adúr utad megfényesitse,
Anda tündér csókkal édesitse!
Homlokodról tündér-fény teriiljön
Rabló Türkmen, Ármány elkerüljön,
És bejutva e szent hirű földre
Uj Szabolcsra Kundra Tehötömre
S uj Árpádra lelvén ősi fészkén
Panaszold ki búdat hősi keblén. —
S majd testvéri szent özömre gyulva,
Ősi földön ős danát danolva,
Szebb jövőnek biztató hitében,
Nagy Magyarhon kellő közepében
Össetek nagy áldomást, hogy abba'
Viszhangozzék Ararát dag orma. —

* * *

Csagatáj te! hős szabad vitézek
Nagy hazája! óh csak arra kérlek!
Hogy fogadd jó szivvel Engürüszit.
A Dunától más még ugy se' járt itt. —
Rózsa nyiljék mindenik nyomában,
Csók fogadja ősök sátorában,
Zengjenek dant szépet csagatájit
Zengiláh és Névai danáit,
Ő is zengje a Petőfi versét
Zrinyiét és Aranyét s Vitézét. —
Csagatáj te! hős szabad vitézek
Nagy hazája, óh csak arra kérlek:
Engürüszi térend majd ha vissza,
Áldva légyen tőled hosszu útja
Mond: fuvó szél néki meg ne ártson
Édes enyhet néki fü, fa nyujtson. —
Hogy ha majdan visszahozza isten:
Rólad itthon sok szépet beszéljen. —
Csagatáji akról ezredéve
Senki nékünk egy szót sem beszéle,
Ősmeséink vannak rólatok bár,
Azt se' hiszi a tudós világ már.
Bagtarjánról, Arhenról, Madáról
Szomorkandról Iránról Turánról,
Itt hiába zeng már a magyar lant
Népajkról vett ősmesét öreg dant!
Hajh! pedig hol nép a szót igy ejti:
„Atyámning jéti jevrügü boldi" *)
S „Ah szegin pajdásim!" **) aki igy szól:
Azt megismerhetni a szaváról
Hogy az: Árpád és Atilla vére!
S im ily népé Mads Bagtarja tére!! —
Óh én kedves édes Engürüszim!
Jó Vámbérim hős Resid efendim!
Szent Adúr utad megfényesitse
Anda tündér csókkal édesitse
Homlokodról tündér-fény teriiljön
Rabló Türkmen, Ármány elkerüljön.
A fuvószél néked meg ne ártson
Édes enyhet néked fü, fa nyujtson.
Hogy ha lépted hozzánk visszajárul:
Sok jót mondhass ősmesék honáról. —

Balkányi Lajos.

*) E sor csagatáji nyelven van irva s annyit teszen: „Atyámnak hét gyermeke volt."

**) Magyarul: „Ah szegény pajtásom."

B. L.

A római carneval.

A több napig tartó római carneval, a nép legkedveltebb s legzajosabb mulatsága az egész évben. Vegyünk részt e lármás vigalomban. Lépjünk a magas állványok egyikére, honnan beláthatlan messzeségre nyuló roppant néptömeg hullámzása szemlélhető. Gyönyörrel telve üdvözli mindenki e szép estét s feszült figyelemmel várja az ünnepély kezdetét. Az évszak Olaszországban már ilyenkor enyhe s a nap melege jótékonyan hat a kedélyekre. A nagy és pompás főutcza ünnepélyesen feldiszitett teremhez hasonlit. A magas paloták, fényes házak erkélyéről pompás szőnyegek csüggenek alá. Erkélyek és ablakok, lassankint, ünnepélyesen öltözött hölgyekkel telnek meg, mig az idegenek alig képesek nagy áron kibérlett helyeiket a roppant néphullámzás miatt, elfoglalni. A capitolium nagy harangja jelenti az ünnepély kezdetét. E jelre tömérdek férfi- és nőálarczos jelen meg, részint kocsin, részint gyalog. A kocsikon elvonuló hölgyekre fehér gyps-golyók lövetnek, — melyeket ott „pulcinelli"-nek neveznek — mik a ruhát elérve, azonnal szétpattannak. E közben az örömrivalgás okozta zaj mindinkább növekedik. A virágárusnők sem mulasztják el, virágcsokraikat fönhangon kinálgatni. Midőn az idegen e virágokra tekint, Európa összes virágházait véli megfosztatottnak s bámul, hogy ily évszakban annyi virágot láthat összehordva. — Itt egy szelid arczu kis leány kinálja bokrétáit, — melyekben a szerény mezei virágtól kezdve az érdekes cameliáig minden virágot fellelünk; — amott egy tolakodó kertész tukmálja virágfüzéreit a mulató közönségre, — de a szende leánykához mindenki örömestebb fordul, ki a diszvirágokon kivül a kikelet első hirnökét a szerény mezei ibolyát is árulja. Az ilyképen vett virágok a férfiak által ismét az ablakokba s erkélyekre hajittatnak az ott álló dolnöknek, mit is oly ügyesen visznek véghez, hogy ritkán kaphatja más a földobott virágfüzért, mint kinek az, szánva volt. — Igy foly a mulatság egész nap. Midőn az est beáll, a szobák ablakai kivilágittatnak. A nép ujjong, miközben mozsarak süttetnek el. Itt hangos kaczagás, amott örömkiáltások hangzanak. Mindenütt az öröm fészkeli be magát a keblekbe, szomoru tekintetet sehol sem látunk. Mindenki átadja magát a carneval fesztelen mulatságainak.

A carneval végét lóverseny s mozsarak durrogása rekeszti be — s az elzajlott farsangi ünnepély után mindenki örömittasan tér tüzhelyéhez vissza. — A carneval azon vig ünnepély, melyre az olasz nép egész éven át sovárog s midőn az alkalom elérkezik: gondtalanul engedi magát át a kinálkozó élvek és gyönyöröknek; a mulatság elmultával pedig jókedvvel s szorgalommal fog napi munkájához.

Cs. R.

Irodalmi s müvészeti mozzanatok.

** Megjelent a „sárospataki füzetek" VIII. része is, szokott gazdag tartalommal.

** Székesfehérvárott hetilap keletkezését emlegetik. Czime: „dunántuli lapok" lenne.

— A Wagner Károly és Divald Adolf által szerkesztett „Erdészeti Lapok" második évi folyamának XI. füzete megjelent. Tartalma: A márnarosi erdők pusztitásáról s ennek ellenszereiről. — Erdőkezelésünk feletti elmélkedések. — Az 1863-dik évi aszályosság és ebből eredő inség okairól és óvszereiről. — E füzettel küldetik szét a vállalat 1864-iki évfolyamára szóló előfizetési felhivás, mit a közönség szives figyelmébe ajánlunk. A szakavatottan szerkesztett „Erdészeti Lapok"-ból minden hó elején legalább 2 nyomott ivnyi füzet jelen meg, s előfizetési ára egész évre 5 frt o. é. Az előfizetés, mely csak egy évre fogadtatik el, e folyóirat szerkesztőségéhez Selmeczre, legkésőbb ez év november végeig intézendő.

☐ Az „Ország Tükre" czimü lapban Jámbor Páltól „Hortobágy" czim alatt táj- és jellemrajz közöltetett, melyben az ecsetelt képek hütlen másolatát találjuk. Megrovást érdemel Jámbor Pál, márcsak azért is, mivel a rajzában szereplő hires Domokos Lajosnak még a nevét sem irja jól le, mivel mindenütt „Domonkos"-nak irja; még kevésbbé van róla jól informálva, mert 1-ször; jó katonanövésü embernek irja, holott a hatalmas embert első tekintetre fel lehetett ugyan benne ismerni, de katonanövéssel és tartással nem birt. — 2-szor: hortobágyi tanyán lakónak rajzolja, holott egy az, hogy a hortobágyi pusztán tudtunkkal soha sem volt tanya s mai napig sincs; más az, hogy Domokos uram nem igen töltött sok időt sem egyik sem másik tanyáján, hanem kólyi birtokába vette ki magát inkább, kellő szórakozás — s többi közt a Fenelon „Telemaque"-jának olvasgatása végett, melyet magyarra is forditott; (kár, hogy e forditmány elveszett.) Hibás állitás az is, hogy Biharmegyének több országgyülésen volt követe. Mi legalább ugy tudjuk, hogy csak az 1790-iki országgyülésen volt jelen, hol mint circularis notarius tündöklött. Az 1790-diki 26-ik vallásos czikk is jobbára az ő tollából folyt. A rajzban előforduló hibául róható még föl az is, hogy mindenütt „Palkó"-nak nevezi a kocsist, holott az alföldön ily tótosan senkit nem szólitanak. (Beküldetett.)

☐ Ugyancsak az „Ország Tükre" 31-dik számában 369. lapon álló képe czimet viseli: „Kismarton és az Es(z)terházy-kastély." — E képnek, a 366. lapon levő magyarázata oly hibás állitásokat foglal magában, melyek a nem eléggé figyelmes, vagy Kismartonban soha sem járt olvasót tévedésbe hozhatják. Ilyen 1-ször az, hogy Kismarton, Mozsonymegye egyik csinos városának mondatik lenni, holott az mindig Sopronmegyéhez tartozott s tartozik jelenleg is. Ilyen 2-szor az, hogy herczeg Esterházy Pálnak a Kismarton sz. kir. város és a herczegi várhegyi rész határvonalában fekvő nagyszerü kastélya s azt környező kertje sok nevezetességgel birnak ugyan, melyek részben e czikkben is felhozatnak: de a rajzban nem a herczegi kastély, hanem a kormány által a városon kivül nemrég épittetett katonanevelő ház állittatik elő. Teljes bizalommal kéretik azért az „Ország Tükre" t szerkesztősége, maga a lap hitele érdekében is, hogy olvasóközönségét e kétségtelen tévedések felől értesiteni s ha ugy tetszik lapjának jövő számai egyikében a herczegi kastély valódi rajzával megismertetni sziveskedjék. (Beküldetett.)

EGYVELEG.

** Az inségesek javára S. A. Ujhelyen f. hó 2-kán tartatott bálban, a tánczosnők mindnyájan a legegyszerübb fehérruhában jelentek meg. A mulatságnak tiszta jövedelme 950 frtra ment.

** A „Mátra" cz. egri lapból olvassuk, hogy Gyöngyösön a legutóbbi hetivásár alkalmával a buza ára rendkivül alászállott. Ennek oka pedig az volt, hogy a közel falukról nagymennyiségben szállitottak be eladás végett; igy a gyöngyös-halásziak a kormánytól fölsegélésükre 10—11 frtjával adott buzát, Szolnokról szállitva még le sem tették, egyenesen hozták eladni s adták 6 frtjával, csakhogy a mindenfele beszállásolt katonaexecutiótól menekedhessenek.

** A cs. k. rendörség, — mint a P. N. irja — Reviczky Szevért a Deák-album átadásakor tartott beszédek lytographirozásaért és terjesztéséért 50 frtnyi pénzbirságra itélte; fenhagyván a helytartótanácshoz felebbezhetés jogát. Reviczky az itéletet felebbezte.

** Békés-Csaba város — az „Arad" szerint, 6000 szükölködőt élelmez.

** Zsitkovszky eperjesi órás, uj zongoraszerü zonegópot talált fel.

** Az érmelléki hegyeken a közönséges ujbor öregcsebre 7—8 frton kél.

Hibaigazitás. — Lapunk utóbbi számában 1-ső lap 1-ső hasáb alulról számitva 4-ik sorban, e. h. mi, „mult évi", — ugyanazon oldal 2-ik hasáb 25-ik sorában e h. minden, „mindenen", szintén azon hasáb 50. sorában e h. Ezen megfontolás „Érett megfontolás után", ismét azon hasáb alulról 5-ik sorában eh. megállund „megélend", — végre a harmadik old. középső hasáb 67. sorában e h. lángeszméjének: „lángelméjének" olvasandó.

IPAR, GAZDÁSZAT, KERESKEDELEM.

** Mihályfalvi levelezőnk irja, hogy ott, a felette buján növő vetéseket, — féltve a gazdák a szárba indulástól — széltére etetik le marháikkal, némelyek pedig lekaszáltatva, haza hordják. A nagy tábla repczevetések is kaszáltatnak s hordatnak haza a barmok számára. Ha karácsonig ily kedvező idő jár, mint jelenleg: a lábas jószágok elélhetésére nézve semmi aggodalmunk nem marad fen.

** Gazdászainkat érdekelni fogja kétségkivül Scheller amerikai polgárnak azon találmánya, mely a lóvakaró czélszerüsitésére vonatkozik. Ez uj találmánynál a fogak nem pléhre, hanem kaucsuk — vagy börre szegeztek, hátára pedig, a nyél helyett szijtartó van alkalmazva melybe a lovász kezét dugja s a vakaró hajlékonyságánál fogva a ló bármely részét könnyen s kényelmesen megvakarhatja.

** Lukácsy Sándor a „falusi gazda" ez. szaklapban a faültetésre nézve mindenelőtt a csordakutak mellékének fával való haladék nélküli beültetését ajánlja a községeknek. A delelő marhának — ugymond — egészségére válik a fák hüs árnya alatt kérődzni és kezdetnek jó lesz a kut mellékén kezdeni, hol öntöző viz nem hiányzik. Igy jöttek létre Afrika sivatagjain az oázok, honnan a növényzet to-

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Jelzet: G485; Z6061

vább terjed. Ez pedig következőleg eszközölhető. A csordakut mellékén — egyik oldalon a körülményekhez képest kisebb nagyobb tér kihasitandó, körülárkolandó, hogy a marha kárt ne okozzon az uj ültetményben; a kut másik oldala üresen hagyatván, a marha delelésére addig, mig az uj ültetmény lábra kap; ekkor a másik fele jő hasonló módu ültetés alá, körülárkoltatik, az előbbi már lábrakapott ültetmény felszabadittatván, marhadelelőül, árka bevonatik. Lehet ez ültetést több szakaszra is beosztani, felszabaditván mindig a már lábrakapott ültetményt, a következő szakok beültetésével. Ez erdőcskét azonban meglehetős ritkán kell ültetni, hogy a marha kényelmesen foroghasson a fák alatt és az árnyékban menhelyet találjon. Ültessen minden község az első beültetési szakaszba oly fát, amilyen azon határban legsikeresebbnek mutatkozik, amelyről kétség nem lehet, hogy meg ne üdüljön — amilyen a határban legtöbb és legvidámabb növésü találtatik.

** Közelebb bebizonyult, hogy a szarvasmarha bizékonyságára, annak megnyirése igen nagy befolyással van. A kisérlet két egyenlő sulyu ökörrel tetetett, melyeknek egyike megnyiretett. A lenyirt ökör sulya nyirés után kétfontnyival alább szállott. Azonban már 3 hét mulva a nyirett ökör 30 és ujabb 3 hét mulva 80 fonttal nyomott többet nyiretlen társánál.

Terménytár.

Debreczen Nov. 20. — Az ezüst ára sebes emelkedése 21%-re) gabonára ugy, mint minden terményre emelkedő hatással bir; a mult pesti vásáron többi közt a gyapjunak igen jó keletje volt és mázsája 6—8 frttal jobban fizetteték mint az azelőtti vásáron. A gabona nemcsak a szükségletre, hanem üzérkedésre is igen keresett; ennek következtében e hetivásáron a gabnaárak is feljebb mentek és következően állapodtak meg: tiszta buza 4 frt—4 frt 60 kr. rosz 2 frt 80—90 kr. árpa 2 frt 50—60 kr. zab 1 frt 80—85 kr. tengeri ó 3 frt 50—40 kr. uj 3 frt 10 kr (R.)

B. Ujfalu. Nov. 19. — Tiszta buza 4 frt — kr. kétszeres 3 frt 50 kr. rozs 3 frt — kr. árpa 2 frt 60 kr. zab 1 frt 80 kr. tengeri 3 frt 10 kr. 1 iteze köleskása 8 kr. paszuly 7 kr. lencse 8 kr. borsó 7 kr. szarvasmarhák középára darabonkint 20 frt. egy mázsa szalonna 36 frt. 1 font nyersfagyggyu — kr. marhahus 9 kr. egy iteze bor 10 kr. uj bor - kr. sör — kr. pálinka 22 kr. zsir 46 kr. lámpaolaj 40 kr. (D.)

Derecske. Nov. 16. — Mai napon tartott heti vásárunkon, a piaczi árak következők voltak: Buza 4 frt — kr. kétszeres 3 frt 40 kr. rozs 2 frt 60 kr. árpa 2 frt 25 kr. zab 1 frt. 80 kr. tengeri 3 frt 20 kr. csős tengeri 2 frt — kr. marhahus fontja 9 kr. sertéshus 16 kr. sajtalan szalonna 36 kr. sós 38 kr. zsir itczéje 48 kr. (F.)

Nagykálló. Nov. 15. Buza 3 frt 80 kr. kétszeres - frt — kr. rozs 2 frt 60 kr. árpa 2 frt — kr. zab 1 frt 60 kr. tengeri 2 frt 20 kr. 1 öl tüzifa 10 frt. 1 mázsa széna 3 frt — kr. 1 font szalonna 42 kr. krumpli 1 kr. marhahus 9 kr. fagygyugyertya 40 kr. buzaliszt 10 kr: szappan 30 kr. buzadara 14 kr. szalma 1½ kr olaj itczéje 40 kr. borsó 10 kr; lencse 8 kr; köleskása 8 kr. 1 iteze uj bor 10 kr. ó bor 20 kr. pálinka 18 kr. 1 font árpadara 10 kr. paszuly itczéje 5 kr; disznózsir 50 kr. (H.)

Margitta. Nov. 15. — T. buza 3 frt 30 kr. kétszeres 2 frt 80 kr. rozs 2 frt 50 kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 1 frt 60 kr. tengeri 2 frt 50 kr. kása 6 frt 40 kr. paszuly 4 frt 80 kr. lencse 3 frt 20 kr. krumpli 1 frt — kr. ó bor, üregcsebrével 8 frt. uj bor 5 frt. 1 iteze disznózsir 50 kr. sor 40 kr. pálinka 20 kr. sertéshus fontja 16 kr. marhahus 9 kr. szalonna 40 kr. szappan 50 kr. fagygyugyertya 44 kr. keményfa öle 7 frt. ágfa 3 frt. széna 10 fontos részletben 25 kr. szalma 10 kr. középtestü ökör 50 frt. tehén 25 frt. (H.)

Tokaj. Nov. 20. Tiszlabuza 3 frt 80 kr. kétszeres 3 frt 50 kr. rozs 2 frt 80 kr. árpa 2 frt 50 kr. zab 2 frt — kr. tengeri 2 fr. 40 kr. kolompér - frt 80 kr. 1 mázsa liszt 0. számu 15 frt. — kr. -. sz. — frt. — kr. kenyérliszt - frt. — krt széna 3 frt 50 kr. szalma - frt. zsir — kr. 1 font szalonna 10 kr. marhahus 12 kr. borjuhus - kr. 1 öl bikfa 8 frt — kr. (Z.)

Nyiregyháza. Nov. 14. — Gabnapiaczunk élénkebb kezd lenni, miután több idegen vevő mutatkozik a kik kereskedésre mindennemü gabnát összevásárolnak; — a mai napon tartott hetivásárunkon el kelt a t. buza 3 frt 80 kr—4 frt. kétszeres 3 frt. — kr. rozs 2 frt 70—80 kr. árpa 2 frt 60—70 kr. zab 1 frt 60—65 kr. tengeri 2 frt 80—90 kr. köles 2 frt 50—60 kr. kása 4 frt 40—60 kr. paszuly 4 frt 20—40 kr. (K. B.)

Bécsi börze árfolyama.

November		16.	17.	18.	19.	20.
5%-es Metalliques	100 frt.	72.—.	72.—.	72.90.	73.25.	72.50.
5%-es nemzeti kölcsön	100 frt.	80.—.	80.35.	79.70.	79.90.	80.10.
1860 sors. kölcsön	100 frt.	93.90.	93.75.	93.15.	92.45.	94.90.
Hitelintézet részvényei		180.20.	180.30.	179.90.	179.30.	178.20.
Bankrészvények		772.—.	771.—.	771.—.	773.—.	775.—.
Londoni váltók		118.25.	118.50.	120.75.	121.25.	123.—.
Ezüst	100 frt	118.—.	118.50.	121.25.	120.25.	121.25.
Arany	1 db.	5.70.	5.72.	5.81.	5.81	5.87.

MENETREND

a tiszavidéki vaspályán, 1863-dik év December 1-től kezdve érvényes az 186¾-dik télihavakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé.

Bécs	ind.	8 óra	— perc	este
Pest	„	6 „	25 „	reg.
Czegléd	„	9 „	27 „	„
Szolnok	„	10 „	27 „	„
Püsp.-Ladány	„	1 „	26 „	délu.
Debreczen . .	„	3 „	— „	„
Tokaj	„	5 „	25 „	„
Miskolcz . . .	„	7 „	29 „	este
Forró-Encs .	„	8 „	50 „	„
Kassa	érk.	10 „	34 „	„
Pusp.-Ladány	ind.	1 „	58 „	délu.
B.-Ujfalu . .	„	3 „	13 „	„
Nagyvárad . .	érk.	4 „	38 „	„

II. Arad felé.

Bécs	ind.	8 óra	— perc	este
Pest	„	6 „	25 „	reg.
Czegléd	„	9 „	47 „	„
Szolnok	„	11 „	19 „	„
Mezö-Tur . .	„	12 „	54 „	délu.
Csaba	„	3 „	21 „	„
Arad	érk.	5 „	27 „	„

III. kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.

Kassa	ind.	5 óra	— perc	reg.
Forró-Encs .	„	6 „	23 „	„
Miskolcz . .	„	7 „	52 „	„
Tokaj	„	9 „	35 „	„
Debreczen . .	„	12 „	12 „	délu.
Püsp.-Ladány	„	1 „	45 „	„
Szolnok . . .	„	4 „	44 „	„
Czegléd . . .	érk.	5 „	41 „	este
Pest	„	8 „	37 „	„
Bécs	„	6 „	— „	reg.
Nagyvárad . .	ind.	10 „	6 „	déle.
B.-Ujfalu . . .	„	11 „	34 „	„
Püsp.-Ladány	érk.	12 „	48 „	délu.
Czegléd . .	„	5 „	41 „	„

IV. Aradról Pest és Bécs felé.

Arad	ind.	9 óra	30 perc	déle.
Csaba . . .	„	12 „	6 „	„
Mezö-Tur .	„	2 „	32 „	délu.
Szolnok . .	„	4 „	22 „	„
Czegléd . .	érk.	5 „	33 „	„
Pest	„	8 „	37 „	este
Bécs	„	6 „	— „	reg.

A közállomásokróli indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

☞ A debreczeni vásárok alatt Czegléd és Debrecen között, a cs. kir. szab. osztrák állam-vasut-társaság vonalához csatlakozólag, a személyvonatok mindkét irányban naponkint kétszer fognak közlekedni; miről részletes tudósitás annak idejében közzé fog tétetni.

A vasuthoz csatlakozó postakocsik menetrende:

Arad—Szeben. indulás Aradról naponkint este 7 órakor. érkezés Aradra „ reggel 3½ órakor. (Az utasok fölvétele minden korlátozva.)

Nagyarad—Kolozsvár. indulás Nagyváradról naponkint este 6½ órakor. érkezés Nagyváradra „ reggel 6½ órak.

Nyiregyháza—Szathmár. indulás Nyiregyházáról vasárnap, szerdán, pénteken este 6 órakor. érkezés Nyiregyházára hétfön, szerdán és szombaton reggel 2 órakor.

Nyiregyháza—Beregszász. indulás Nyiregyházáról naponkint reggel 7 órakor. érkezés Nyiregyházára „ este 5 órak.

Nyiregyháza—Nagybánya. indulás Nyiregyházáról hétfö, kedd, csütörtök, és szombat este 6 órakor. érkezés Nyiregyházára vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 2 órakor.

Tokay—S. A Ujhely. indulás Tokajból naponkint este 7 órakor. érkezés Tokajba „ reggeli 4½ órakor.

Kassa—Lócse. indulás Kassáról „ éjjeli 12 órakor. érkezés Kassára „ éjjeli 12½ órakor.

Kassa—Przemysl. indulás Kassáról szerdán és szombaton délután 2 órakor. érkezés Kassára hétfön és péntekon délelött 10 órakor.

Kassa—Szigeth. indulás Kassáról naponkint éjjeli 12½ órakor. érkezés Kassára „ éjjeli 12 óra 50 perck.

Kassa—Munkács. indulás Kassáról „ „ 12½ órakor. érkezés Kassára „ „ 12 óra 50 perck.

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNYEK.

A magyarországi földbirtokosok, fekvő javainak biztos hitelezési képességre emelése czéljából alakult s Pesten székelő magyar földhitelintézetnek, Debreczen városra nézve alakitott vidéki bizottmánya, — melynek feladata, hogy közvetitő legyen a hitelintézet és a kölcsönért folyamodók közt s ez utóbbiaknak a szükséges utbaigazitást megadja, — működését e városban már megkezdvén: efelől a város földbirtokos lakosai, azon kijelentéssel értesittetnek, hogy akik a magyar földhitelintézettöli kölcsön-pénznyerés tekintetéből, e vidéki bizottmány közbenjárását igénybe venni kivánják, magokat, vidéki bizottmányi központi jegyző és ügyvéd Mészáros Józsefnél jelentsék; kinél a kölcsönnyerés czéljából a hitelintézet által megállapitott kérvény és szükséges csatolványok nyomtatott példányai, ugy a hitelintézet czélját és működését felvilágositó „értesitvény" cz. könyvecske is, a meghatározott dij mellett kaphatók.

Kelt a magyar földhitelintézet debreczeni vidéki bizottmányának 1863. november 5-kén tartott üléséből.

Kiss Lajos m. k.
elnök.
Mészáros József m. k.
jegyző.

3—3

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszék 1863. évi nov. hó 12 n. 10274 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Wertheim Márton mint felperes részére Alföldi Bálintól mint alperestől 500 frt váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, kikészitett és kikészitetlen marhabőrök, rézüst, eser stb. nevezett alperesnek bárányutczai lakásán folyó évi nov. hó 25 napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés utján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kivánók meghivatnak. — Debreczen. 1863 Novemberhó 17.

Mocsy József
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.

4—4

4081/1863. P. **Árverési hirdetés.**

Sz. k. Debreczen város törvényszéke, mint gyámhatóság részéről, közhirré tétetik, miszerint néhai Vecsei Józsefné hagyatéki vagyonához tartozó Debreczenben Batthyánutczán 2555 sz. alatti ház, utána való földével együtt, folyó év November 24-kén d. u. 3 órakor a helyszinen tartandó árverésen, a körülményekhez képest a becsáron alul is el fog adatni, — az árverési feltételek kiküldött törvényszéki tanácsos Angyalos Mihály urnál megtekinthetők.

Kelt sz. kir. Debreczen város törvényszékének, mint gyámhatóságnak 1863 évi okt. hó 14-ik napján tartott üléséből.

Szabó József m. k.
jegyző.

4—4

Sz. kir. Debreczen városától a pálinkaméretési jogot folyó 1863-ik év novemberhó 1-sö napjától számitva három egymásután következő évekre haszonbérbe kivévén, a tisztelt városi közönségnek ezennel tudomására juttatjuk, hogy a folyó évi november 1-sö napjától kezdve mindenféle legjobb minőségü, tisztán kezelt egészséges szeszes italok, u. m. **szilva-, törkö-, élet-pálinka,** valódi **égett bor, rozsólis,** mindennemü **liqueur, tiszta szesz,** Pinczutczán néhai professor Erdélyi József ur féle ház alatti boltban, mint első s Vurgautczán Áron Miksa 2545 sz. alatti házánál, mint második főpálinkamérési helyen, nagy és kis mértékben, minden más pálinkamérési helyeken pedig kis mértékben a lehető legjutányosabb áron folytonosan kaphatók.

Az italok főraktára van: Széchenyiutczán Áron Manó 1811 sz. alatti házánál.

Debreczen 1863, október 29.

Áron Manó és Miksa,
haszonbérlök.

3—3

1192/1862. **Árverési hirdetmény.**

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy Szegedi Lajosnak s nejének Tóth Zsuzsánnának piaczutczai-ujsori 3429 sz. alatt levő 700 oftra becsült házok folyó évi november 24 s szükségesetében deczember 29-ik napjain d. u. 2 órakor a helyszinén tartandó nyilvános árverésen bárólag el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek.

Kelt Debr. a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1863 okt. 28-án tartott üléséből.

1—1

1025/1863. tk. **Ásverési hirdetmény.**

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy margitai pusztai lakos Pap Lajos urnak Debreczenben Pinczutczán 5562 szám alatt levő s 184 □ öl belső telkével együtt 2800 oftra becsült haza folyó évi deczember 21 s szükségesetében jövő 1861. évi január 21-kén d. u. 2 órakor a helyszinén tartandó birói árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek.

Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1863 okt. 16-án tartott üléséből.

1—5

Árverési hirdetés.

Végrendelet hátrahagyásával elhalt néhai Kulcsár Bálint hagyatékához tartozó vargautczai 2551. számu, 1005 o. é. frtra becsült ház s külső földje e folyó 1863 évi deczemberhó 21-ik napján d. u. 2 órakor, szükségesetében pedig a jövő 1864 évi januárhó 25-ik napján ugyancsak d. u. 2 órakor; továbbá a Kösziszegben lévő 7 nyilas megörökitett tanyaföld a rajta levő épületekkel s készletekkel, melyek együtt 2590 o. é. frtra vannak becsülve e folyó évi deczemberhó 22-én d. e. 11 órakor és szükségesetében 1864 január 26-kán szinte d. e. 11 órakor a helyszinén tartandó közönséges árverés utján az alólirtnál megtekinthető föltételek szerint a legtöbbet igéröknek el fognak adatni.

Kelt Debreczenben 1863. nov. 10.

Baresay István
kiküldött tszéki tanácsnok.

2—6

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszék végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép, Schreyer Albert felperes részére, Tornay Ferencz mint alperestől 580 frt 71 kr váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, 2 szekér és 8 db. ló, a helybeli lóvásártéren folyó évi nov. hó 25. napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés utján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kivánók meghivatnak. — Debreczen. 1863. Nov. hó 12.

A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtótag.

2—2.

71dik ÁRJEGYZÉK

az „István" gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A	osztali dara nagy szemü	-	14 frt.	20 kr
B.	ugyanaz aprö	„ -	14 „	20 „
C.	dara középszerü	- - -	12 „	80 „
0.	királyliszt - - - - -		13 „	— „
1.	fánglliszt - - - - -		11 „	80 „
2.	montliszt - - - - -		10 „	80 „
3.	zsemlyeliszt - - - - -		9 „	80 „
4.	fehérkenyérliszt 1-sö rendü		9 „	— „
5.	ugyanaz 2-dik „	-	8 „	— „
6.	barnakenyérliszt - - -		7 „	— „
	Kétszeresliszt - - -		7 „	30 „
	Rozsliszt 1-sö rendü	-	7 „	60 „
	Rozsliszt 2-dik rendü	-	5 frt.	60 kr.
00.	árpakása - - - - -		15 „	50 „
0.	árpakása - - - - -		14 „	50 „
1.	árpakása - - - - -		12 „	50 „
2.	árpakása - - - - -		11 „	— „
3.	árpakása - - - - -		8 „	50 „
1.	árpakása - - - - -		7 „	— „
	Árpaliszt - - - - -		4 „	40 „
	Derece - - - - -		3 „	— „
	Lábliszt - - - - -		3 „	— „
	korpa - - - - -		2 „	60 „
	Buzadj - - - - -		3 „	20 „

☞ Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel számitott legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszaszállitja.

Debreczen 1863. Okt. 16.

Kiadó: a debreczeni szinügyegylet.

Felelős szerkesztő: Sárváry Elek.

Debreczen. 1863. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Jelzet: G485; Z6061